

Anonymiserad version

Översättning

C-200/21 - 1

Mål C-200/21

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

31 mars 2021

Domstol som begär förhandsavgörande:

Tribunalul București (Rumänien)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

25 februari 2021

Klagande:

TU

SU

Motparter:

BRD Groupe Société Générale SA

Next Capital Solutions Limited

Begäran om förhandsavgörande

[utelämnas] Tribunalul București (sjätte avdelningen) [utelämnas]

[utelämnas] beslut av den 25 februari 2021

Klagande: TU och SU [utelämnas]

Motparter: NEXT CAPITAL SOLUTIONS LIMITED, företrätt av SC EOS KSI ROMANIA SRL, Bukarest [utelämnas] och BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A., Bukarest [utelämnas]

I det mål som väcktes av kärandena TU och SU mot svarandena Next Capital Solutions Limited, företrätt av SC EOS KSI România SRL, och BRD Groupe Société Générale S.A., angående en invändning mot utsökning, och till följd av det överklagande som kärandena har ingett avseende den tvistemålsdom [utelämnas] som den 3 juli 2020 meddelades av Judecătoria Sectorului 1, har Tribunalul București, i egenskap av domstol i andra instans, vid offentlig förhandling den 25 februari 2021 meddelat följande

BESLUT

Följande fråga ska hänskjutas till Europeiska unionens domstol för ett förhandsavgörande:

– Utgör direktiv 93/13 hinder för sådana bestämmelser i nationell rätt som artikel 712 och följande artiklar i kapitel VI i civilprocesslagen, vilka föreskriver en tidsfrist på 15 dagar för gäldenären att, såsom en invändning mot utsökning, åberopa att ett villkor i det avtal som ligger till grund för exekutionstiteln är oskäligt, eftersom det inte uppställs någon tidsfrist för att väcka talan i syfte att få fastställt att det finns oskäliga villkor i underlaget för exekutionstiteln och det i samband med en sådan talan föreskrivs en möjlighet för gäldenären att ansöka om uppskov med verkställigheten av exekutionstiteln i enlighet med artikel 638.2 i civilprocesslagen?

Skäl

I. Bakgrund

- 1 BRD Groupe Société Générale S.A., i egenskap av kreditgivare, och TU, i egenskap av kredittagare, ingick ett kreditavtal [utelämnas] den 18 oktober 2007. I juni 2009 ingick svarandebolaget BRD S.A. ett avtal om överlåtelse av fordran, genom vilket bolaget överlät sin egen fordran, som följer av det avtal som ingicks med kärandebolaget, till IFN Next Capital Finance S.A. Därefter, i augusti 2009, överlät IFN Next Capital Finance S.A. fordran till motparten Next Capital Solutions Limited.
- 2 För att verkställa fordran enligt kreditavtalet [utelämnas], vände sig motparten Next Capital Solutions Limited, genom tillgångsförvaltaren S.C. EOS K.S.I. România S.R.L., den 23 februari 2015 till Biroul executorului judecătoresc (exekutionsmyndigheten) [utelämnas], vilken inledde utsökningsförfarandet [utelämnas], i enlighet med protokollet av den 23 februari 2015. **[Orig. s. 2]**
- 3 Den 24 februari 2015 utfärdade exekutionsmyndigheten ett betalningsföreläggande, med åtföljande pantsättning, genom vilket den ålade gäldenären, inom en dag efter det att betalningsföreläggandet mottagits eller lämnats på den plats där gäldenären har hemvist, att rätta sig efter det kreditavtal [utelämnas] som ingåtts med BRD och betala följande belopp till den borgenär som förvärvat fordran: 39 176,36 rumänska lei (RON) för den återstående

skulden, och 5 357,08 RON för kostnaderna för utsökningen. Samma dag beslutade exekutionsmyndigheten även om utmätning av nuvarande och framtida finansiella tillgångar, i rumänska lei och i utländsk valuta, som gäldenären TU hade på konton som öppnats hos olika bankinstitut, och informerade samtidigt borgenären om detta.

- 4 De verkställbara handlingarna (protokollet om inledande av utsökningsförfarandet av den 24 februari 2015, betalningsföreläggandet av den 24 februari 2015, protokollet om fastställande av kostnaderna för utsökning, protokollet om inledande av utsökningsförfarandet, exekutionstiteln, meddelandet om utmätning av den 24 februari 2015 och beslutet om utmätning) översändes till den invändande parten den 2 mars 2015.
- 5 Därefter genomförde exekutionsmyndigheten utmätning av lön hos tredje man av en andel motsvarande 1/3 av gäldenärens månatliga nettoinkomst, som det utomstående bolaget Total Prest 2000 S.R.L. hos vilket utmätningen skedde, var skyldigt gäldenären, genom beslut om utmätning hos tredje man av den 6 mars 2015. Exekutionsmyndigheten utfärdade samtidigt delgivningshandlingen, som översändes till gäldenären på den plats där denne har hemvist, genom deponering i en postbox, den 13 mars 2015.
- 6 Den 17 mars 2015 ingav den invändande parten en ansökan till exekutionsmyndigheten i vilken den uppgav att den ville bestrida den återstående skulden som hade beräknats av EOS K.S.I. România, och den 5 augusti 2015 begärde den invändande parten, i egenskap av gäldenär som är föremål för utsökning, att ett betalningskrav skulle godkännas för en period på 6 månader med ett månatligt belopp på 500 RON, från och med september månad.
- 7 Den 6 december 2018 utfärdade exekutionsmyndigheten ett betalningsföreläggande, med åtföljande pantsättning, genom vilket den ålade gäldenären, inom 15 dagar från det att betalningsföreläggandet mottagits eller lämnats på den plats där gäldenären har hemvist, att rätta sig efter exekutionstiteln, genom att betala följande belopp till borgenären: 40 849,67 RON för den återstående skulden, på vilken ränta löper till dess att gäldenären har erlagt full betalning, och 5 437,08 RON för kostnaderna för utsökning, vid äventyr av utmätning av den del av fastigheten, belägen i Bukarest, som tillhör gäldenären [utelämnas].
- 8 Gäldenären framställde en invändning mot utsökningen, och gjorde gällande att rätten att vidta utsökningsåtgärder var preskriberad, vilken registrerades vid Judecătoria Sectorului 1 [utelämnas], och avgjordes genom tvistemålsdom nr 2090/2019, vilken har vunnit laga kraft till följd av att överklagandet avslogs. I det målet konstaterades det slutgiltigt att den aktuella invändningen (inom ramen för vilken det gjordes gällande att rätten att vidta utsökningsåtgärder var preskriberad) hade framställts för sent.

- 9 Den 17 februari 2020 framställde gäldenären en invändning mot utsökningen, vilken registrerades vid Judecătoria Sectorului 1 [utelämnas], och yrkade att domstolen, genom en kommande dom, skulle slå fast att villkoret om uttag av en avgift för att upprätta en akt och villkoret om uttag av en månadsavgift för att administrera krediten är oskäligen, upphäva utsökningsåtgärderna i utsökningsförfarandet [utelämnas] som registrerades vid [exekutionsmyndigheten], till följd av konstaterandet att de omtvistade villkoren är oskäligen. I motiveringen till invändningen har gäldenären hävdade att det är nödvändigt att återbetala de belopp som rättsstridigt har utmätts på grundval av dessa villkor.

II. Parternas slutsatser och argument

- 10 Motparterna Next Capital Solutions LTD och BRD Groupe Société Generale S.A. har hävdade att invändningen mot utsökningen framställdes för sent och har gjort gällande att den tidsfrist inom vilken utsökningen kan bestridas, mot bakgrund av artikel 715.1 och 715.2 i civilprocesslagen, började löpa redan den 2 mars 2015, när [Orig. s. 3] de första utsökningsåtgärderna delgavs den invändande parten. Dessutom fick den invändande parten kännedom om utsökningen redan vid datumet för det första avdraget, i enlighet med kvittot [utelämnas] av den 8 april 2015 och i enlighet med ansökan och betalningskravet av den 5 augusti 2015 – det datum från och med vilken tidsfristen löpte för att återropa de grunder för invändning som har angetts i ansökan varigenom talan väcktes. Med hänsyn till det datum då de första utsökningsåtgärderna delgavs (den 2 mars 2015) och än mer det första avdraget (den 8 april 2015) och det datum då invändningen mot utsökningen ingavs (den 28 december 2018), mer än 3 år efter det att den invändande parten fick kännedom om detta, har det följaktligen yrkats att invändningen mot utsökningen ska avslås på grund av att den har framställts för sent.
- 11 De invändande parterna har gjort gällande att den aktuella invändningen framställdes i enlighet med det beslut som meddelades av [Europeiska unionens domstol] i november 2019 i mål C-75/19.

III. Förfarandet

- 12 Domstolen i första instans godtog påståendet om att invändningen mot utsökningen hade framställts för sent, på grundval av artikel 71[5].1.3 i civilprocesslagen, mot bakgrund av EU-domstolens beslut i november 2019, genom att konstatera att EU-domstolen kräver att konsumenten måste kunna göra gällande att avtalsvillkor är oskäligen, men inte att en sådan talan ska kunna väckas utan någon tidsbegränsning. I det avseendet slog domstolen i första instans fast följande:

”I det målet beslutade inte EU-domstolen på nytt om ogiltigförklaring, eftersom det var otvistigt att en konsument alltid kan göra gällande att villkoren är oskäligen, i vilket förfarande som helst.

I det målet inskränkte sig dessutom [EU-domstolen] till att slå fast att konsumenten inte försitter rätten att åberopa att villkor är oskäligen såsom en invändning mot utsökning, trots den omständigheten att konsumenten, efter antagandet av lag nr 310/2018 varigenom civilprocesslagen har ändrats, har tillgång till en alternativ talerätt, det vill säga allmän talerätt, vilket under alla omständigheter inte ifrågasattes i nationell rätt.

I [EU-domstolens] hela resonemang som ligger till grund för det aktuella avgörandet ansågs det vara relevant att under utsökningen kunna åberopa, i form av en invändning mot utsökningen, att villkor är oskäligen, men inte att använda invändningen mot utsökningen som ett instrument för att när som helst kunna motsätta sig utsökning.”

- 13 Tribunalul București ska nu ta ställning till det överklagande av domen i första instans som klagandena har ingett, vilket syftar till att påståendet om att invändningen framställdes för sent ska underkännas och att överklagandet ska bifallas.

IV. Rättsliga grunder

Rättsliga grunder i unionsrätten

- 14 Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäligen villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 1993, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 169) [utelämnas] (nedan kallat direktiv 93/13/EEG)

Nationell rätt

- 15 Lag nr 193 av den 6 november 2000 om oskäligen villkor i avtal mellan näringsidkare och konsumenter (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 560, av den 10 november 2000), i dess senaste ändrade lydelse från år 2014 (nedan kallad lag nr 193/2000), där det i artiklarna 1 och 6 föreskrivs ett förbud för näringsidkare att föreskriva oskäligen villkor i avtal som ingås med konsumenter, och att sådana villkor inte får några rättsverkningar i förhållande till konsumenter. I artikel 14 i lagen föreskrivs att konsumenter som har lidit skada av avtal som ingåtts i strid med bestämmelserna i nämnda lag har rätt att väcka talan vid domstol i enlighet med bestämmelserna i civilprocesslagen. [Orig. s. 4]
- 16 Lag nr 134 av den 1 juli 2010 om införande av civilprocesslagen (*Monitorul Oficial al României*, del I, nr 247/2015) (nedan kallad civilprocesslagen), vilken i artikel 712.1 ger berörda parter eller personer som lidit skada till följd av ett utsökningsförfarande rätt att framställa en invändning mot själva utsökningen, mot

de beslut som fattats av exekutionsmyndigheten och varje utsökningsåtgärd. I artikel 712.2 i nämnda lag föreskrivs en möjlighet att framställa en invändning även i de fall då det krävs klargöranden om exekutionstitelns innebörd, omfattning eller genomförande.

- 17 Artikel 713 i civilprocesslagen avser villkoren för att en invändning mot utsökning ska kunna tas upp till prövning, och i artikel 713.2 föreskrivs att när utsökning sker på grundval av en annan exekutionstitel än en dom får gäldenären, såsom en invändning mot utsökning, åberopa även sakliga eller rättsliga grunder avseende innehållet i den rätt som ligger till grund för exekutionstiteln endast om det i lagen inte föreskrivs, med avseende på en sådan exekutionstitel, någon särskild talemöjlighet för att få den ogiltigförklarad. Enligt artikel 713.3 får samma part inte framställa en ny invändning på sådana grunder som förelåg vid tidpunkten för den första invändningen.
- 18 Artikel 715 i nämnda lag avser tidsfrister, och i artikel 715.1 föreskrivs att invändningen mot utsökningen får framställas inom 15 dagar från det att den invändande parten fick kännedom om den utsökningsåtgärd som vederbörande bestrider, och för den gäldenär som invänder mot själva utsökningen ska tidsfristen beräknas från och med den dag då vederbörande erhöll den handling som innehåller verkställbarhetsförklaringen eller föreläggandet, eller från och med den dag då gäldenären fick kännedom om den första utsökningsåtgärden. I artikel 715.3 föreskrivs att en invändning om klargörande av exekutionstitelns innebörd, omfattning eller genomförande får framställas när som helst, så länge rätten att få till stånd utsökning inte är preskriberad.
- 19 Artikel 720 i nämnda lag avser rättsverkningarna av beslutet avseende invändningen, och i artikel 720.1 förskrivs att om invändningen mot utsökningen bifalls, ska den domstol vid vilken talan väckts, med beaktande av vad invändningen avser och beroende på omständigheterna, ändra eller upphäva den angripna utsökningsåtgärden, besluta att utsökningen ska upphävas eller upphöra, och upphäva eller tolka exekutionstiteln.
- 20 I artikel 638.2 föreskrivs att det är möjligt att ansöka om uppskov med verkställigheten av exekutionstitlar, däribland sådana grundade på kreditavtal, även inom ramen för en talan som avser upphävande av exekutionstitlarna, och i sådant fall ska samma processuella bestämmelser tillämpas som dem som är tillämpliga på den ansökan om uppskov med verkställigheten som ingavs inom ramen för invändningen mot utsökningen, det vill säga bestämmelserna i artikel 719 i lagen.

V. Fråga som hänskjuts för förhandsavgörande

Grund för begäran om förhandsavgörande

- 21 Artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.

Skäl till att förhandsavgörande begärs

- 22 I förevarande fall uppkommer frågan hur direktivet ska tolkas, vad gäller behovet av att säkerställa konsumentens rätt att åberopa att avtalsvillkor är oskäligen när som helst under utsökningsförfarandet genom en invändning mot utsökningen, även om konsumenten även kan väcka talan vid domstol och, i talan rörande huvudsaken, ansöka om uppskov med verkställigheten. Denna fråga uppkommer för det första eftersom den verkställande domstolen även kan besluta om utsökningsåtgärdernas giltighet i samma dom och är den enda som kan fatta beslut i fråga om vilka rättsverkningar en ogiltigförklaring av exekutionstiteln får för utsökningsförfarandet. För det andra har EU-domstolen, i beslut av den 6 [Orig. s. 5] november 2019 i mål C-75/19, EU:C:2019:950, slagit fast att direktiv 93/13/EEG ska tolkas så, att det utgör hinder för en nationell bestämmelse enligt vilken en konsument, som har ingått ett kreditavtal med ett kreditinstitut och mot vilken denna näringsidkare inlett ett exekutionsförfarande, inte har rätt att som hinder för detta förfarande åberopa att vissa avtalsvillkor är oskäligen efter utgången av en tidsfrist på 15 dagar från delgivningen av de första handlingarna i exekutionsförfarandet, i ett fall där det inte uppställs någon tidsbegränsning för att väcka talan vid domstol om fastställelse av att oskäligen avtalsvillkor föreligger och det inte är möjligt att skjuta upp verkställigheten till dess att tvisten har avgjorts. Eftersom situationen i förevarande mål motsvarar den som förelåg i mål C-75/19, men skiljer sig åt vad beträffar de väsentliga aspekter som analyserades av EU-domstolen, ska det göras en tolkning av direktivet även för det fall talan vid domstol möjliggör ett uppskov med verkställigheten.
- 23 Om svaret är jakande, ankommer det på den nationella domstolen att, inom de gränser som legalitetsprincipen uppställer, hitta ett sätt att tolka de nationella bestämmelserna om utsökning som gör det möjligt för konsumenten, inom ramen för den nationella rättsordningen, att framställa en invändning mot utsökning som grundas på att avtalsvillkor är oskäligen även efter utgången av den frist på femton dagar som föreskrivs i artikel 715 i civilprocesslagen.
- 24 Om den nationella domstolen inte fastställer ett sådant tolkningssätt, krävs det ett svar på frågan huruvida EU-domstolens tolkning av direktivet – om den konstaterar att ett effektivt skydd för de rättigheter som följer av ett direktiv (i detta fall direktiv 93/13) inte kan säkerställas i den nationella processlagstiftningen – innebär att medlemsstaten är skyldig att inte tillämpa en sådan processrättslig bestämmelse som artikel 715, vilken reglerar den tidsfrist inom vilken invändningen mot utsökningen får framställas.